

Uddannelsesprogram

hoveduddannelsesstilling i

Oftalmologi

Odense Universitetshospital

&

Sønderborg Sygehus

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Uddannelsens opbygning.....	4
2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessteder.....	5
Øjenafdelingen, Odense Universitetshospital	5
Afdelingen for Øjensygdomme, Sygehus Sønderjylland, Sønderborg.....	8
3. Kompetencer, lærings- og kompetencevurderingsmetoder samt kurser og forskning	10
3.1 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse.....	10
3.2 Kort beskrivelse af læringsmetoder	20
Øjenafdelingen Odense Universitetshospital	20
Afdelingen for Øjensygdomme, Sygehus Sønderjylland, Sønderborg.....	22
3.3 Obligatoriske kurser, fokuserede ophold og forskningstræning	24
4. Uddannelsesvejledning	27
Øjenafdelingen OUH	27
Afdelingen for Øjensygdomme, Sygehus Sønderjylland, Sønderborg.....	29
5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse	30
5.1 Evaluer.dk.....	30
5.2 Inspektorrapporter	30
5.3 Regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg.....	30
6. Nyttige kontakter	31

1. Indledning

Specialet oftalmologi er beskrevet i målbeskrivelsen på Sundhedsstyrelsens hjemmeside www.sst.dk, hvor også speciallægeuddannelsen er beskrevet. Speciallægeuddannelsens introduktions- og hoveduddannelsesforløb understøttes ved anvendelse af obligatoriske kompetencekort, som kan findes på Dansk Oftalmologisk Selskabs hjemmeside (www.dansk-oftalmologisk-selskab.dk). Sammesteds er der en oversigt og en detaljeret beskrivelse af de specialespecifikke kurser.

Elektronisk godkendelse af erhvervede kompetencer og specialespecifikke kurser foregår på www.logbog.net.

Specielle regionale forhold

I Videreuddannelsesregion Syd er der øjenafdelinger i Sønderborg, Vejle og Odense. Introduktionsstillinger i oftalmologi er fordelt mellem alle regionens øjenafdelinger.

I Region Syd opslås der 5 hoveduddannelsesstillinger i oftalmologi årligt. Alle hoveduddannelsesforløb er af 4 års varighed og er sammensat af forløb mellem øjenafdelingen i Vejle eller Sønderborg, øjenafdelingen på OUH samt ½ år i en øjenlægepraksis. Alle dele af hoveduddannelsesforløbet foregår således inden for Videreuddannelsesregion Syd.

2. Uddannelsens opbygning

Uddannelsens varighed og indhold er beskrevet i [målbeskrivelsen](#).

Dette uddannelsesprogram angiver, hvordan forløbene udmøntes i hoveduddannelsesforløb i Region Syd.

Forløb A: (2 stillinger årligt)

1. ansættelse (fase 1)	2. ansættelse (fase 2)	3. ansættelse	4. ansættelse (fase 3)
<i>Ansættelsessted:</i> Øjenafdelingen Odense Universitetshospital	<i>Ansættelsessted:</i> Øjenafdelingen Vejle Sygehus Lillebælt	<i>Øjenlægepraksis</i>	<i>Ansættelsessted:</i> Øjenafdelingen Odense Universitetshospital
<i>Varighed: 12 mdr</i>	<i>Varighed: 18 mdr</i>	<i>Varighed: 6 mdr</i>	<i>Varighed: 12 mdr</i>

Forløb B: (2 stillinger årligt)

1. ansættelse (fase 1)	2. ansættelse (fase 2)	3. ansættelse	4. ansættelse (fase 3)
<i>Ansættelsessted:</i> Øjenafdelingen Vejle Sygehus Lillebælt	<i>Ansættelsessted:</i> Øjenafdelingen Odense Universitetshospital	<i>Øjenlægepraksis</i>	<i>Ansættelsessted:</i> Øjenafdelingen Vejle Sygehus Lillebælt
<i>Varighed: 12 mdr</i>	<i>Varighed: 18 mdr</i>	<i>Varighed: 6 mdr</i>	<i>Varighed: 12 mdr</i>

Forløb C: (1 stillinger årligt)

1. ansættelse (fase 1)	2. ansættelse (fase 2)	3. ansættelse	4. ansættelse (fase 3)
<i>Ansættelsessted:</i> Øjenafdelingen Sønderborg Sygehus Sønderjylland	<i>Ansættelsessted:</i> Øjenafdelingen Odense Universitetshospital	<i>Øjenlægepraksis</i>	<i>Ansættelsessted:</i> Øjenafdelingen Sønderborg Sygehus Sønderjylland
<i>Varighed: 12 mdr</i>	<i>Varighed: 18 mdr</i>	<i>Varighed: 6 mdr</i>	<i>Varighed: 12 mdr</i>

2.1 Præsentation af uddannelsens ansættelsessteder, herunder organisering af faglige funktioner og læringsrammerne

Nedenfor findes en kort beskrivelse af de ansættelsessteder lægen skal ansættes på i denne del af speciallægeuddannelsen.

Øjenafdelingen, Odense Universitetshospital

Ansættelsesstedet generelt

Øjenafdeling E er lokaliseret på Odense Universitetshospital (OUH), som er et universitetshospital under Syddansk Universitet og det største og mest specialiserede hospital i Region Syddanmark.

På øjenafdelingen fungerer overlægerne og afdelingslægerne i betydelig grad på subspecialiseringsniveau, og afdelingen dækker alle hoved- og regionsfunktioner i specialeplanen herunder medicinske og kirurgiske vitreo-retinale tilstande, børne- og handikapoftalmologi, neurooftalmologi, elektro-fysiologi, katarakt, glaukom, cornea, tårevejskirurgi, eksterna og skelen. Ydermere varetager afdelingen højt specialiserede funktioner så som; kirurgisk behandling af diabetisk traktionsamotio, kirurgisk behandling af skader på øjeæblet med gennemgående læsion bag hornhinden samt fremmedlegemer i øjets bagerste afsnit og diagnostisk af trykaflastning i øjenhulen hos patienten med stofskiftesygdommen (TAO).

Afdelingen deltager i alle faser af speciallægeuddannelsen, bortset fra tiden i speciallægepraksis. Afdelingen deltager også i den prægraduate undervisning af medicinstuderende på Syddansk Universitet (SDU).

Yderligere beskrivelse af afdelingen findes i Afdelingsbeskrivelsen som uddannelseslægen får tilsendt forud for tiltrædelse i afdelingen.

Organisation af faglige arbejdsfunktioner – de lægelige opgaver som uddannelseslægen skal varetage.

Lægelige opgaver i hoveduddannelsesstilling

Som ansat i en hoveduddannelsesstilling har man den primære opgave at dygtiggøre sig i et bredt udsnit af basale og mere specielle oftalmologiske færdigheder. De første dage er generelt vagtfrie, men med deltagelse i alle funktioner, der klargør den yngre læge til at indgå i almindeligt dagarbejde i afdelingen samt at kunne indgå i vagten som forvagt. Har man været ansat på øjenafdelingen OUH tidligere (i-stilling eller hoveduddannelsesstilling) vil man hurtigt blive tildelt vagter. Efter en kort introduktion til de lokale forhold og specifikke funktioner vil man deltage i forundersøgelser, førstedagskontroller efter operation, få et selvstændigt ambulatorium med et stigende antal patienter og med patienter med stigende grad af komplekse sygdomsbilleder. Fraset vagten og førstedagskontroller efter operation er arbejdet primært tilrettelagt i emneorienterede ambulatorier som uveit, skelen, neurooftalmologi, børneoftalmologi, glaukom, AMD,

medicinsk retina, cornea-konjunktivale tilstande, vitreoretinale sygdomme, eksterna/tåreveje og katarakt. Mange af disse ambulatorier er parallel-ambulatorier, hvor uddannelseslægen arbejder parallelt med en speciallæge, der efter behov instruerer, støtter, observerer og giver feedback. Arbejdsfunktionerne og graden af selvstændighed i funktionen justeres efter vejledersamtalerne. Det forventes generelt at den yngre læge i tvivlstilfælde samt i forbindelse med erhvervelse af nye kompetencer konfererer patienterne med ældre kolleger.

I overensstemmelse med specialets målbeskrivelse kommer hoveduddannelseslæger på operationsgangen i et beskedent omfang.

Vagten

Øjenafdelingen har to vagtlag med 8-skiftet vagt i såvel for- som bagvagtslaget. Forvagten varetages af introduktionsreservelæger og hoveduddannelseslæger. Der er tale om døgnvagter fra kl. 8.00 til kl. 8.00. Læger i hoveduddannelsens sidste år dækker bagvagtslaget i dagtiden. Efter kl. 15 på hverdage samt i weekender og på helligdage dækkes bagvagten af speciallæger. For- og bagvagten har tilstedeværelsesvagt til kl. 18 på hverdage og til kl. 14 i weekender og på helligdage. I vagten modtages på hverdage patienter fra Fyn og omkringliggende øer. På helligdage og i weekenden modtager øjenafdelingen OUH patienter fra hele Region Syddanmark.

Vagtholdet er et team, og det forventes, at bagvagten i fornødent omfang hjælper med at undersøge patienter, så ventetiden for patienterne minimeres. Ydermere skal bagvagten supervisere forvagten og bistå afdelingens øvrige yngre læger i dagtiden.

Efter kl. 18 på hverdage ses akutte patienter i dagkirurgisk afsnit (patient Hotellet, 2. sal) med en akutsygeplejerske. Efter kl. 22 er denne sygeplejerske på tilkald og skal ringes ind, når vagten ser akutte patienter.

Vejledersamtaler

Alle læger under uddannelse får tildelt en vejleder før de starter i afdelingen. Alle vejledere er speciallæger der har deltaget i det af regionen tilbudte vejlederkursus.

Der planlægges som minimum 3 vejledersamtaler som skemaplanlægges i arbejdsprogrammerne. Efter første vejledersamtale udarbejder kursisten en individuel uddannelsesplan som sendes til godkendelse hos den UAO. Den uddannelsessøgende laver ligeledes et referat efter hver vejledersamtale og en kopi sendes på mail til UAO.

360-graders evaluering

Afdelingen udfører 360-graders evaluering af alle H-læger i fase 1 og 2. Evalueringen udføres elektronisk af såvel sygeplejersker som speciallæger.

Undervisning

Morgenkonference foregår på hverdage fra klokken 08:00 til 08:10, hvor alle læger deltager. Afgående bagvagt aflægger rapport fra vagten med fremlæggelse af de vigtigste patienter og drøftelse af uafklarede problemstillinger fra vagten. Programsatte patienter på vagtprogrammet gennemgås af forvagten.

Eftermiddagskonference afvikles fra kl. 14:45 til kl. ca. 15:15. Førstedagskontroller afrapporteres af yngre læge, og en plan for evt. indlagte patienter fremlægges og diskuteres med de seniorelæger. Her opøves kompetencer i at fremlægge problemstillinger, drage konklusioner og lægge behandlingsplaner. Ved konferencerne deltager alle læger og her er rig mulighed for at se sjældne sygdomme og fremlægge problempatienter.

Punktet "dagens case" fremlægges dagligt af yngre læge/speciallæge efter et program udarbejdet af den uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL). Herved trænes rollen som akademiker og der lægges op til diskussion blandt alle afdelingens læger.

Røntgenkonference foregår den 2. onsdag i hver måned kl. 14:45 i neuroradiologisk afsnit på røntgenafdelingen (rum 6, 1.sal), hvor så mange læger som muligt deltager. De billeddiagnostiske undersøgelser, der er foretaget den foregående måned bliver gennemgået. Her opnår man kompetencer inden for billeddiagnostik, bl.a. hvilke undersøgelser der er bedst til hvad, tolkning af fund, planlægning af evt. supplerende undersøgelser og evt. inddragelse af andre specialer.

Onsdagsundervisning kl. 08.10 – 08:45.

Programmet lægges af UKYL efter samråd med ledende overlæge og UAO. Der kan være tale om Chief Rounds, "Pro and cons" eller gennemgang af artikel/emne udvalgt af en speciallæge og som en yngre læge forbereder og fremlægger for de øvrige kolleger. Herigennem udvikles kompetencer inden for akademikerrollen, især undervisning og formidling. Der kan også være tale om præsentation af forskningsprojekter (herunder forskningstræningsprojekter), undervisning ved speciallæger fra andre afdelinger, gennemgang af nye behandlingstiltag, apparatur ol. Hver 3. måned afholdes yngre-læge-møde, mens speciallægerne afholder søjlemøder.

Kurser og kongresser

Generelt er der under hoveduddannelsen ikke megen plads til kongresser og kurser ud over de obligatoriske A-kurser (se [målbeskrivelsen](#)), da kompetenceerhvervelsen er tidsmæssigt komprimeret. Økonomisk er der som hovedregel kun finansiering af obligatoriske kurser.

Der kan søges om støtte til deltagelse i andre kurser og kongresser gennem FAYO (Foreningen Af Yngre Oftalmologer) og DOS (Dansk Oftalmologisk Selskab).

Forskning

Forskningen på øjenafdelingen OUH superviseres af afdelingens professor og kliniske lektorer. Der er 5-7 yngre forskere tilknyttet afdelingen (phd-studerende, postgraduate forskere og medicin studerende).

Hoveduddannelsens forskningstræningsprojekt forudsættes gennemført, afsluttet og godkendt i fase 3 (for detaljer se "Obligatorisk Forskningstræningsprogram - Oftalmologi – Region Syd" som fremsendes af den forskningstræningsansvarlige overlæge ved tiltrædelse i blokstilling).

Kursister, som har opnået ph.d – eller skrevet doktordisputats, kan søge om fritagelse for forskningstræningsforløbet (se punkt 3.3)

Der ses i øvrigt med stor velvilje på deltagelse i forskningsprojekter af både større og mindre omfang. Aftale herom kan indgås med afdelingens professor og øvrige forskningsaktive ansatte.

Afdelingen for Øjensygdomme, Sygehus Sønderjylland, Sønderborg

Ansættelsesstedet generelt

Sygehus Sønderjylland består af matriklerne Sønderborg, Aabenraa og Tønder, hvoraf Sønderborg fungerer som samedags- og specialsygehus.

Afdelingen for Øjensygdomme er lokaliseret på matriklen i Sønderborg.

Afdelingen dækker hovedfunktioner så som diagnostik og behandling af grå stær, medicinske nethindesygdomme, øjenlågssygdomme, hornhinde- og bindehindesygdomme, regnbuehinde-sygdomme, øjenskader og grøn stær.

Herudover varetager afdelingen regionsfunktioner i kirurgisk behandling af sygdomme i glaslegeme og nethinde, tårevejskirurgi, børne- og handikapoftalmologi, anti-VEGF-behandling af AMD, diabetisk retinopati og retinal venetrombose. I forhold til behandling af uveit er der en samarbejdsaftale med Øjenafdelingen, Odense Universitetshospital.

Organisation af faglige arbejdsfunktioner – de lægelige opgaver som uddannelseslægen skal varetage.

Lægelige opgaver i hoveduddannelsesstilling

I hoveduddannelsesstillingen skal lægen dygtiggøre sig i de basale samt mere specielle oftalmologiske færdigheder.

Efter en introduktionsperiode på afdelingen deltager uddannelseslægen i de forskellige ambulatorier og operationsprogrammer, afhængig af uddannelsesfasen og de kompetencer, som lægen skal erhverve.

Arbejdsfunktionerne og graden af selvstændighed i funktionen justeres efter vejledersamtalerne.

Vagten

Afdelingen for øjensygdomme har 2 vagter: Dagvagt fra kl. 08.00 til kl. 15.30 (om fredagen kl. 15.00) og aftenvagt fra kl. 15.30 til kl. 08.00 næste dag.

Fredag kl. 15.00 og frem til mandag kl. 08.00 varetages vagten af Øjenafdelingen, Odense Universitetshospital.

Dag- og aftenvagten varetages af alle læger på afdelingen, men primært af yngre læger.

Uddannelseslæger i fase 1 og 3 varetager kun dagvagten. Aftenvagten kan, efter særlig aftale, varetages af uddannelseslæger i fase 3.

Undervisning

Morgenkonference foregår på hverdage kl. 08:00 til kl. 08:15, hvor alle læger deltager.

Der er mulighed for at drøfte uafklarede problemstillinger fra vagten og derudover fremlægge problemstillinger ift. øvrige patienter. Her opøves kompetencer i at fremlægge problemstillinger, drage konklusioner og lægge behandlingsplaner.

Mandag, tirsdag og torsdag er der undervisning i et emne, som den undervisende læge selv kan vælge.

Emnerne spænder vidt og kan fx bestå af præsentation af artikler, cases, systematisk gennemgang af et emne eller præsentation af projekter. Herigennem udvikles kompetencer inden for akademikerrollen, især undervisning og formidling.

Hver anden onsdag er der én time (kl. 08:00 til kl. 09:00) til undervisning eller tværfaglige aktiviteter.

Fluorescensangiografikonference foregår de øvrige onsdage fra kl. 08.00 til kl. 09:00, med deltagelse af samtlige læger.

Vurdering af fluorescens- samt indocyaninangiografier kræver også gennemgang af journal og OCT. Ligesom ved morgenkonferencen opøves herved kompetencer i fremlæggelse af problemstillinger, drage konklusioner samt planlægge behandlingsforløb.

Kurser og kongresser

Obligatoriske kurser finansieres.

Afdelingen for øjensygdomme betaler yngre lægers deltagelse i enten DOS-efteruddannelseskursus (Dansk Oftalmologisk Selskab) eller FAYO's årsmøde (Foreningen Af Yngre Oftalmologer).

Derudover kan der søges om støtte til kurser og kongresser gennem FAYO og DOS.

Regionen og Sygehus Sønderjylland afholder en række kurser, til hvilke der kan ansøges om deltagelse i. Særligt fokus er der på forskningsrelaterede kurser.

Forskning:

Afdelingen deltager i studier i samarbejde med lægemiddelindustrien og der er fra sygehuset fokus på forskning. Der er til sygehuset tilknyttet et lærings- og forskningshus samt professorer, som kan være behjælpelig med vejledning ud over det afdelingens speciallæger kan understøtte. Der vil være mulighed for at opstarte selvstændige forskningsprojekter efter evne og lyst.

3. Kompetencer, lærings- og kompetencevurderingsmetoder samt kurser og forskning

3.1 Plan for kompetenceudvikling og kompetencegodkendelse

Kompetencemålene, der skal vurderes og godkendes, er anført i målbeskrivelsen, hvor der angives forslag til læringsmetoder for hver enkelt kompetencevurdering. [Målbeskrivelsen](#) indeholder desuden en generel beskrivelse af lærings- og kompetencevurderingsstrategier.

Et givet kompetencemål kan først godkendes i Logbog.net, når kompetencerne er erhvervet incl. udfyldt kompetencekort, godkendt A-kursus, fokuseret ophold mm.

På øjenafdelingen i Odense attesteres kompetencerne af speciallæger i de respektive subspecialer. Kompetence nr. 30-40 godkendes af den uddannelsessøgendes vejleder og kompetence nr. 41 af den forskningstræningsansvarlige speciallæge.

På øjenafdelingen i Vejle og Sønderborg attesterer hver enkelt vejleder alle kompetenceerhvervelserne fraset kompetencer vedr. forskning, som underskrives af den forskningstræningsansvarlige overlæge.

CHECKLISTE

Målnummer og kompetencemål		Konkretisering af kompetencemål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode
11	Kunne udføre avancerede oftalmologiske undersøgelser	<p>Herunder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Undersøgelse af syn, øjne og øjenomgivelser. 2. Undersøgelse af visus hos personer uden sprog. 3. Farvesynstest. 4. Neurooftalmologisk undersøgelse. 5. Ortoptisk undersøgelse. 6. Autorefraktionsmåling. <p>7. Kunne udføre og tolke:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Spaltelampe- og 9. Fundusfotografering pachymetri, OCT-skanning af makula <p>Kunne tolke: Angiografi, OCT-undersøgelser af retina, papil og forreste afsnit. Automatisk perimetri</p> <p>Have kendskab til:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Corneal topografi/tomografi, forholdet mellem pachymetri og IOP, ERG, mfERG, mørkeadaptation, EOG, Skiaskopi 	<p>Mesterlære.</p> <p>Casepræsentation.</p> <p>Litteraturstudier.</p> <p>Superviseret dagligt arbejde</p>	<p>Case-baseret diskussion.</p> <p>Mesterlære</p>
12	Kunne varetage forskellige typer af glaukom	<p>Kunne redegøre for medicinsk og kirurgisk behandling af forskellige typer af glaukom inklusive komplikationer.</p> <p>Kunne foretage laserbehandling af glaukom med YAG iridotomi.</p> <p>Kunne udføre lasertrabekuloplastik</p> <p>Kunne udføre diodelaserbehandling af corpus ciliare</p> <p>Assisteret til 1 filtrerende operation.</p>	<p>Mesterlære.</p> <p>Casepræsentation.</p> <p>Litteraturstudium.</p> <p>Specialespecifikt kursus.</p> <p>Superviseret dagligt arbejde.</p>	<p>Godkendt kursus HK6</p> <p>Case-baseret diskussion.</p> <p>Godkendt kompetencekort for YAG iridotomi</p>

Målnummer og kompetencemål		Konkretisering af kompetencemål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode
13	Kunne diagnosticere og behandle kongenitte misdannelser og akvisitte forandringer i øjenomgivelser neherunder tumorer	<p>Kunne erkende kongenitte misdannelser og akvisitte forandringer i øjenomgivelserne og foretage relevant behandling eller henvisning.</p> <p>Kunne erkende øjenlågstumorer, planlægge udredningsprogram, foretage biopsi, fortolke biopsisvar og foretage relevant behandling eller henvisning..</p> <p>Kunne redegøre for kirurgiske behandlingsprincipper for lidelser i øjenlågene, samt indikationer og komplikationer for plastikkirurgiske indgreb i øjelågene.</p>	<p>Mesterlære.</p> <p>Litteraturstudium</p> <p>Specialespecifikt kursus.</p>	<p>Godkendt kursus HK9</p> <p>Case-baseret diskussion</p> <p>Godkendt kompetencekort for øjenlågstumor herunder biopsitagning evt. som stansebiopsi.</p> <p>Godkendt kompetencekort for chalazion, herunder incision i lokal bedøvelse</p> <p>Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet.</p>
14	Kunne varetage lidelser i orbita	<p>Kunne fortolke symptomer og kliniske fund, samt planlægge udredningsprogram og foretage relevant henvisning ved mistanke om lidelse i orbita.</p> <p>Kendskab til indikationen og praktisk udførelse af lateral cantolyse</p>	<p>Mesterlære</p> <p>Litteraturstudium</p> <p>Specialespecifikt kursus</p>	<p>Godkendt kompetencekort for Graves' orbitopati</p> <p>Case-baseret diskussion</p> <p>Godkendt kursus HK9</p> <p>Fokuseret ophold AUH</p>
15	Kunne varetage lidelser i tårevejene	<p>Kunne fortolke symptomer og kliniske fund, samt planlægge udredningsprogram og foretage relevant henvisning ved mistanke om lidelse i tåreveje.</p> <p>Gennemskylle og sondere tåreveje.</p>	<p>Mesterlære</p> <p>Litteraturstudium</p> <p>Specialespecifikt kursus</p> <p>Ophold i øjenlægepraksis</p>	<p>Godkendt kompetencekort for akvisit tillukning af tårekanalen inklusiv sondering af kanalikkel (ikke ductus) med Bowman sonde</p> <p>Godkendt kursus HK9</p>

Målnummer og kompetencemål		Konkretisering af kompetencemål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode
16	Kunne varetage kongenitte og akkvisitte lidelser i øjets forreste afsnit	Kunne diagnosticere og behandle keratit. Kunne redegøre for corneatransplantation og operation for refraktionsanomalier, herunder refraktiv laserbehandling.	Ophold i øjenlægepraksis. Mesterlære Litteraturstudium Specialespecifikt kursus	Godkendt kompetencekort for keratit Godkendt kursus HK5 Fokuseret ophold AUH Case-baseret diskussion
17	Kunne varetage lidelser i sclera	Diagnosticere scleritis	Mesterlære Litteraturstudium	Godkendt kursus HK5 Case-baseret diskussion
18	Kunne varetage lidelser i øjets linse og linseapparat	Kunne foretage forundersøgelse til operation for grå stær Kunne redegøre for kataraktoperation og komplikationer Kunne foretage YAG-laser membranektomi Kunne tolke tomografi af forreste øjenafsnit Have kendskab til muligheder for optimal optisk rehabilitering af patienter med katarakt og astigmatisme, patienter med afaki samt patienter, der tidligere har fået implanteret intraokulær linse, men hvor det primære resultat ikke har været tilfredsstillende	Mesterlære Litteraturstudium Specialespecifikt kursus Assistere til 5 kataraktoperationer	Godkendt kompetencekort for kataraktforundersøgelse Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet Godkendt kompetencekort for YAG-behandling af efterstær Godkendt kursus HK5
19	Kunne varetage uveale lidelser	Foretage uveitudredning. Kunne behandle akutte og kroniske uveale inflammationer, herunder forskellige administrationsformer af steroid. Diagnosticere uvealt malignt melanom	Mesterlære Litteraturstudium Specialespecifikt kursus	Godkendt kursus HK7 Case-baseret diskussion

Målnummer og kompetencemål		Konkretisering af kompetencemål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode
20	Kunne varetage lidelser i retina og corpus vitreum	<p>Diagnosticere og behandle aldersrelateret makuladegeneration, diabetisk retinopati og retinale karokklusioner.</p> <p>Deltage i screeningsprogram for diabetisk retinopati.</p> <p>Redegøre for kirurgisk behandling af sygdomme i nethinde og glaslegeme, herunder komplikationer.</p> <p>Kunne foretage laserbehandling af retinale rifter samt panretinal laserbehandling.</p>	<p>Mesterlære</p> <p>Litteraturstudium</p> <p>Specialespecifikt kursus</p> <p>Assisteret til 5 bage afsnits operationer</p> <p>Foretaget 5 intravitreale injektioner</p> <p>Foretaget peribulbære/retrobulbære injektioner</p>	<p>Godkendt kompetencekort for laserbehandling af retina</p> <p>Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet.</p> <p>Case-baseret diskussion</p> <p>Godkendt kursus HK7, HK10</p>
21	Kunne varetage traumer i relation til øjet og øjenomgivelserne	<p>Kunne behandle hyphæma medicinsk.</p> <p>Kunne suturere simple læsioner i øjenlåg.</p>	<p>Litteraturstudier</p> <p>Specialespecifikt kursus</p> <p>Mesterlære</p> <p>Wetlab</p>	<p>Godkendt kursus HB3, HK5</p> <p>Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet.</p> <p>Case-baseret diskussion</p>
22	Kunne varetage refraktionsanomalier	<p>Kunne foretage subjektiv refraktionering.</p> <p>Kunne foretage objektiv refraktionering.</p> <p>Kunne redegøre for kirurgisk og optisk behandling af refraktionsanomalier</p>	<p>Litteraturstudier</p> <p>Specialespecifikt kursus.</p> <p>Mesterlære</p> <p>Superviseret dagligt arbejde</p>	<p>Godkendt kursus HK5, HK12</p> <p>Godkendt kompetencekort for subjektiv refraktionering</p> <p>Case-baseret diskussion</p>
23	Kunne varetage manifest og latent skelen	<p>Kunne foretage ortoptisk undersøgelse og behandling inklusive amblyopibehandling og konvergenstræning</p> <p>Kunne redegøre for kirurgisk behandling af skelen inklusive komplikationer</p>	<p>Litteraturstudier</p> <p>Specialespecifikt kursus</p> <p>Mesterlære</p> <p>Superviseret</p>	<p>Godkendt kursus HK8</p> <p>Godkendt kompetencekort for kirurgisk aktivitet.</p> <p>Case-baseret diskussion</p>

Målnummer og kompetencemål		Konkretisering af kompetencemål	Læringsmetoder	Kompetence-vurderingsmetode
24	Kunne varetage neurooftalmologiske lidelser	<p>Diagnosticere parese af nn. III, IV, VI .</p> <p>Diagnosticere opticusneurit.</p> <p>Udrede for pupilabnormiteter.</p> <p>Kendskab til patologiske øjenbevægelser, som f.eks. nystagmus, abnorme sakkadebevægelser, internucleær oftalmoplegi.</p>	<p>Litteraturstudier.</p> <p>Specialespecifikt kursus.</p> <p>Mesterlære.</p> <p>Superviseret dagligt arbejde.</p>	<p>Godkendt kursus HK14</p> <p>Fokuseret ophold på neurologisk afdeling i Vejle</p> <p>Case-baseret diskussion</p>
25	Kunne varetage øjenlidelser hos børn	<p>Diagnosticere uveit i forbindelse med JIA</p> <p>Udrede for hvid pupil</p> <p>Kunne diagnosticere og behandle allergisk conjunctivitis og vernal keratoconjunctivitis hos børn</p>	<p>Litteraturstudier</p> <p>Specialespecifikt kursus</p> <p>Mesterlære</p> <p>Superviseret dagligt arbejde</p>	<p>Godkendt kursus HK13</p> <p>Godkendt kompetencekort "Børn og skelen"</p> <p>Case-baseret diskussion</p>
26	Kunne redegøre for synsfysiologi, farmakologi og anatomi	<p>Kunne redegøre for normal synsudvikling.</p> <p>Kunne redegøre for patologisk synsudvikling hos børn og voksne</p>	<p>Litteraturstudier.</p> <p>Specialespecifikt kursus.</p>	<p>Godkendt kursus HB2</p>
27	Kunne varetage øjenmanifestationer ved genetiske lidelser	<p>Kende til kromosomundersøgelser og DNA analyser ved arvelige øjensygdomme</p>	<p>Litteraturstudier</p> <p>Specialespecifikt kursus</p> <p>Mesterlære</p>	<p>Godkendt kursus HB13</p> <p>Case-baseret diskussion</p>

Målnummer og kompetencemål		Konkretisering af kompetencemål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode
28	Kunne iværksætte tiltag for at hjælpe blinde og svagsynede børn og voksne	<ul style="list-style-type: none"> • Iværksætte foranstaltninger ved pludseligt synstab. • Iværksætte foranstaltninger ved snigende synstab. • Iværksætte pædagogiske tiltag • • Anvende anmeldelsespligten af blinde og svagsynede børn og unge 	<p>Litteraturstudier</p> <p>Specialespecifikt kursus</p> <p>Mesterlære</p>	<p>Godkendt kursus Hb12, HB13</p> <p>Case-baseret diskussion</p>
29	Kunne varetage de almindeligste funktioner i det lægelige arbejde i en øjenlægeklinik	<p>Visitering af uselekterede patienter</p> <p>Diagnosticering og behandling af de almindeligt forekommende øjensygdomme i øjenspeciallægeklinik.</p> <p>Kunne udfærdige henvisning til øjenafdeling og give vejledning om undersøgelser og behandling, herunder operationer for øjensygdomme.</p> <p>Kunne indgå i et gensidigt samarbejde mellem den oftalmologiske primær- og sekundærsektor</p> <p>Kunne organisere og gennemføre screening, kontrol og medicinsk behandling af glaukom</p> <p>Kunne organisere og gennemføre screening af enkeltpatienter for diabetisk retinopati og indberette regelret til database.</p> <p>Kunne redegøre for de vigtigste regler for den praktiserende øjenlæges pligter som arbejdsgiver og som entreprenør for Regionen.</p> <p>Arbejdsgiveropgaver, som f.eks. ansættelsesforhold Driftsøkonomi/overenskomst.</p>	<p>Litteraturstudier</p> <p>Mesterlære</p> <p>Ophold i speciallægepraksis med superviseret dagligt arbejde</p> <p>Tutorlægen inddrager i relevant omfang uddannelseslægen i drift af praksis, investeringer, ansættelsesforhold, overenskomsten.</p> <p>Praksisrelevant teoretisk undervisning</p>	<p>Godkendt ophold i speciallægepraksis.</p> <p>Case-baseret diskussion</p> <p>3 evalueringssamtaler – Ved start, midtvejs og ved afslutning</p>

Målnummer og kompetencemål		Konkretisering af kompetencemål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode
30	Kunne indgå i tværfaglige team med respekt for de øvrige teammedlemmers meninger og roller i samarbejdet og samtidig bidrage med egen faglig ekspertise	Kunne søge råd og vejledning hos kolleger og samarbejdspartnere. Kunne søge råd og vejledning fra lægelige og ikke-lægelige specialister. Kunne indgå i tværfaglige team med respekt for de øvrige teammedlemmers meninger og rolle i samarbejdet og samtidig bidrage med egen faglige ekspertise.	Mesterlære	360 graders feedback som udføres efter 12 til 18 måneders ansættelse i h-stilling. Speciallæger, uddannelsessøgende læger, sygeplejersker og sekretærer skal være respondenter.
31	Kunne opretholde og udvikle faglig kompetence	Anvende informationsteknologi til optimering af patientbehandling	Mesterlære. Casepræsentation. Litteraturstudier. Superviseret dagligt arbejde.	Case-baseret diskussion 360 graders feedback, som udføres efter 12-18 måneders ansættelse i h-stilling. Speciallæger, uddannelsessøgende læger, sygeplejersker og sekretærer skal være respondenter.
32	Kunne håndtere konfliktfyldte forhold over for patient, pårørende og personale	Interessekonflikter Ressourceallokering Videnskabsetik	Mesterlære. Casepræsentation. Superviseret dagligt arbejde. Rollespil	360 graders feedback, som udføres efter 12-18 måneders ansættelse i h-stilling. Speciallæger, uddannelsessøgende læger, sygeplejersker og sekretærer skal være respondenter. Case-baseret diskussion
33	Kunne anvende reglerne for erhvervsbetingede synskrav	I trafikken, alle kørekortskrav og krav i transporterhverv. Vejlede patienter i, hvor oplysninger om synskrav til et erhverv kan findes.	Specialespecifikt kursus. Superviseret dagligt arbejde. Litteraturstudier	Case-baseret diskussion Godkendt kursus HK12
34	Kende til regler for anmeldelsespligten til nationale registre	Cancerregistret, Synsregistret for svagsynede og blinde børn og unge, Bivirkningsnævnet, Embedslægeinstitutionen, Statens Seruminstitut, Arbejdsskadestyrelsen, Sociale myndigheder og Politi	Specialespecifikt kursus. Superviseret dagligt arbejde. Litteraturstudier.	Case-baseret diskussion Godkendt kursus HK12

Målnummer og Kompetencemål		Konkretisering af kompetencemål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetoder
35	Kunne anvende og redegøre for bestemmelserne vedr. patientklager, patienterstatning, livstestamente og organdonation.		Specialespecifikt kursus. Superviseret dagligt arbejde. Litteraturstudier.	Case-baseret diskussion Godkendt kursus HK12
36	Kunne udnytte og prioritere afdelingens og egne ressourcer inden for afgrænsede områder i relation til det lægelige arbejde	<ul style="list-style-type: none"> • Redegøre for principper og krav vedr. kvalitetssikring og -udvikling. • Kunne korrespondere med andre kolleger og myndigheder, inklusive klageinstanser • Kunne afvikle eget rimelige arbejdsprogram indenfor den planlagte tid. 	Tværfagligt kursus i ledelse og adm. Superviseret dagligt arbejde. Udforme instrukser	Case-baseret diskussion 360 graders feedback, som udføres efter 12-18 måneders ansættelse i h-stilling.
37	Kunne bidrage til ledelsen af et team	Kunne udforme instrukser for arbejdsgange, vagttilrettelæggelser og behandlingsrutiner for medicinsk virksomhed	Tværfagligt kursus i ledelse og adm. Mesterlære. Casepræsentation. Superviseret dagligt arbejde. Udforme instrukser	Case-baseret diskussion 360 graders feedback, som udføres efter 12-18 måneders ansættelse i h-stilling.
38	Kunne etablere kontakt og kommunikere med patienter, kolleger, andet sundhedspersonale og øvrige samarbejdspartnere på niveau tilpasset situationen.	<ul style="list-style-type: none"> • Indsamle og anvende relevant information om sygdom og forhold som har indflydelse på patientens situation. • Kunne forelægge en problemstilling mundtligt eller skriftligt vedrørende en patient på en sådan måde, at det kan danne grundlag for en beslutning. • Kunne informere patienter og pårørende om kirurgiske procedurer og medicinske behandlinger herunder forventet effekt, normale per- og postoperative forløb, bivirkninger, komplikationer og risici – på et niveau og i en detaljeringsgrad, der er tilpasset den enkelte patient. • Kunne vejlede patienter og pårørende i beslutninger om valg af behandling. • Kunne informere patienter og pårørende om alvorlig, syns- og/eller livstruende sygdom – på et niveau og i en detaljeringsgrad, der er tilpasset den enkelte patient. • Kunne sikre at patient og pårørende har forstået den givne information 	Tværfagligt kursus i ledelse og adm. Mesterlære. Casepræsentation. Superviseret dagligt arbejde.	Case-baseret diskussion 360 graders feedback, som udføres efter 12-18 måneders ansættelse i h-stilling.

Målnummer og kompetencemål		Konkretisering af kompetencemål	Læringsmetoder	Kompetencevurderingsmetode
39	Kunne håndtere krisereaktioner hos patienter og pårørende i forbindelse med synsskade eller maligne lidelser.		Mesterlære. Casepræsentation. Litteraturstudier.	Case-baseret diskussion
40	Kunne redegøre for principperne ved informeret samtykke og indhente denne.		Mesterlære. Casepræsentation. Litteraturstudier.	Case-baseret diskussion
41	Kunne vurdere videnskabelig litteratur, lærebøger og foredrag kritisk og uddrage essensen heraf.	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne foretage en litteratursøgning • Kunne redegøre for og anvende den basale medicinske statistik. 	Tværfagligt forskningstræningskursus. Superviseret dagligt arbejde. Deltage i intern undervisning.	Godkendt forskningstræningskursus eller opnået ph.d. eller dr. med. Case-baseret diskussion
42	Kunne formidle et videnskabeligt budskab samt undervise studenter, kolleger og andet personale.	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne forberede og holde et videnskabeligt foredrag. 	Forskningstræningsforløb Undervisning af andre	Godkendt forskningstræningsforløb eller opnået ph.d. eller dr. med. Case-baseret diskussion
43	Kunne udarbejde en projektbeskrivelse/protokol og stå for afvikling af projektet.	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne redegøre for bestemmelserne for anmeldelser af videnskabelige projekter til de videnskabsetiske komite. 	Forskningstræningsforløb	Godkendt forskningstræningsforløb eller opnået ph.d. eller dr. med.

3.2 Kort beskrivelse af læringsmetoder samt hvordan de anførte kompetencevurderingsmetoder skal anvendes på det enkelte ansættelsessted

Øjenafdelingen Odense Universitetshospital

De lærings- og kompetencevurderingsmetoder, der anvendes under ansættelse i Øjenspecialet, på øjenafdelingen, Odense Universitetshospital, kan ses i [målbeskrivelsen](#).

Specielt af hensyn til at vurdere de mere "bløde" kompetencer foretages 360 graders evaluering inden for følgende lægeroller; medicinsk ekspert/ lægefaglig, kommunikator, samarbejder, leder/organisator/administrator, akademiker/forsker/ underviser samt professionel. For uddannelsessøgende i hoveduddannelsen vil der blive foretaget én 360 graders evaluering i uddannelsesfase I og II. Evalueringen vil blive foretaget i den sidste halvdel af den uddannelsessøgendes ansættelsesperiode. De uddannelsessøgende evalueres af samarbejdspartnere inden for læge- og sygeplejegruppen. Evalueringen foregår digitalt. Resultatet af foregående evalueringer udveksles kun mellem regionens uddannelsesafdelinger på den uddannelsessøgendes eget initiativ.

3.2.1 Hvem vejleder

Den uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder af den uddannelsesansvarlige overlæge ved ansættelsens begyndelse. I løbet af de første ugers ansættelse er der skemalagt et introduktionsprogram, hvor uddannelseslægen kommer gennem de fleste funktioner i afdelingen med planlagt vejledning ved rutineret personale, det være sig læger, sekretærer, sygeplejersker og fotografer.

Derefter er der skiftende arbejdsopgaver med forskellige vejledningsniveauer. Afhængigt af uddannelseslægens rutine i arbejdsopgaverne vil der være tildelt en navngiven læge i et parallelambulatorium, en navngiven back-up, eller uddannelseslægen må på eget initiativ og efter behov opsøge vejledning hos særligt kyndige kolleger eller hos bagvagten. Alle afdelingens læger fungerer som vejledere i den daglige klinik.

3.2.2 Skemalægning

Vejledning er skemalagt den første tid afhængigt af den uddannelsessøgendes kompetenceniveau. Derefter er der planlagt vejledning, når nye funktioner skal læres. Herefter foregår vejledning efter oplevet behov på uddannelseslægens initiativ og efter nærmere aftale ved justeringssamtaler med hovedvejleder.

3.2.3 Initiativ til kompetencevurdering

Initiativ til kompetencevurdering udgår fra uddannelseslægen og fra justeringssamtalerne med hovedvejleder.

3.2.4 Hvem godkender kompetenceerhvervelser

Overordnet princip:

Det er den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO), der skal godkende YL's kompetencer og underskrive de nødvendige dokumenter.

- Underskriften på klinisk adfærd skal gives på baggrund af at underskriveren har observeret den relevante kliniske adfærd på et passende rutineniveau.
- Underskriften på vidensniveau skal gives efter passende diskussion om emnet.

Retningslinjer for uddelegering:

- Speciallæger kan, som daglige kliniske vejledere, godkende kompetencer inden for deres subspecialer og skal i disse tilfælde underskrive de nødvendige dokumenter.
- Bagvagter kan, som daglige kliniske vejledere, godkende kompetencer opnået i vagtarbejdet.
- Den af UAO udpegede hovedvejleder kan godkende kompetencer.
- Den daglige kliniske vejleder, der underskriver en kompetence, har ansvar for at kontrollere i relevant grad, før underskriften gives.

Afdelingen for Øjensygdomme, Sygehus Sønderjylland, Sønderborg

De lærings- og kompetencevurderingsmetoder, der anvendes under ansættelse i øjenspecialet, på Afdeling for Øjensygdomme, Sygehus Sønderjylland, Sønderborg, kan ses i målbeskrivelsen (<https://www.sst.dk/da/uddannelse/speciallaeger/maalbeskrivelser/oftalmologi>).

Ved at gennemføre 360 graders evaluering vurderes kompetencerne indenfor følgende lægeroller: medicinsk ekspert/lægefaglig, kommunikator, samarbejder, leder/organisator/administrator, akademiker/forsker/underviser samt professionel.

Uddannelseslægen evalueres af samarbejdspartnere inden for læge-, sygepleje og lægesekretærgruppen. Der afleveres et evalueringsark.

360 graders evalueringen gennemføres 2 gange i løbet af hoveduddannelsen: I den midterste del af fase 1 (Afdelingen for øjensygdomme, Sønderborg) og 2 (Øjenafdeling, OUH).

Den uddannelsessøgende bestemmer selv, om evalueringerne fra de forskellige uddannelsessteder må udveksles.

3.3.1 Hvem vejleder?

I starten af ansættelsen bliver den uddannelsessøgende tildelt en hovedvejleder. Hovedvejlederen udpeges af den uddannelsesansvarlige overlæge.

Hovedvejlederen og uddannelseslægen udarbejder i starten en individuel uddannelsesplan, som kan justeres i forløbet. Dette er skemalagt.

Under hele ansættelsen er hovedvejlederen mentor for den uddannelsessøgende.

I den daglige klinik med forskellige arbejdsopgaver fungerer alle læger på afdelingen som vejledere for den uddannelsessøgende, der befinder sig på et lavere uddannelsesniveau.

Nye arbejdsopgaver introduceres uddannelseslægen med en mere erfaren kollega, som oplærer uddannelseslægen i den nye opgave.

I afdelingen er der mange speciallæger per uddannelseslæge og derfor god mulighed for supervision.

3.3.2 Skemalægning

Der er planlagt vejledning, når nye funktioner skal læres. Herefter foregår vejledning efter oplevet behov på uddannelseslægens initiativ og efter nærmere aftale ved justeringsamtaler med hovedvejleder.

Derudover er der skemalagt vejledersamtale én gang om måned mellem uddannelseslægen og hovedvejlederen.

3.3.3 Initiativ til kompetencevurdering

Det er uddannelseslægens ansvar at få opnåede kompetencer vurderet hhv. godkendt af hovedvejlederen.

3.3.4 Hvem godkender kompetenceerhvervelser?

Det er hovedvejlederen, der skal godkende hhv. underskrive uddannelsessøgendes kompetencer i logbog.net. Der skal gives underskrift:

- *relateret til klinisk adfærd* på baggrund af, at hovedvejlederen har observeret den pågældende kliniske adfærd.
- *relateret til vidensniveau* på baggrund af diskussion mellem uddannelsessøgende og hovedvejleder af det pågældende emne.

Dog kan godkendelsen af kompetencerne også uddelegeres til andre speciallæger i afdelingen, i de tilfælde, hvor det drejer sig om et subspeciale, som hovedvejlederen ikke er involveret i. Alternativt skal hovedvejlederen indhente information fra speciallægen indenfor det relevante subspeciale før han giver underskrift for kompetencen.

3.3 Obligatoriske kurser, fokuserede ophold og forskningstræning

Specialespecifikke kurser

Til hoveduddannelsen hører 13 specialespecifikke kurser (A-kurser). Disse er beskrevet på [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#) og i flere detaljer på [Dansk Oftalmologisk Selskabs hjemmeside](#).

Generelle kurser

De generelle kurser er overordnet beskrevet i målbeskrivelsen. Kurserne udmøntes og planlægges hovedsageligt regionalt, af det regionale videreuddannelsessekretariat og af Sundhedsstyrelsen. Der er derfor forskel på kursernes opbygning og varighed samt tilmeldingsprocedure. Lægen skal selv holde sig orienteret om de regionale vilkår, inklusiv vilkår for tilmelding.

Der gennemføres 3 generelle kurser i Sundhedsvæsnets Organisation og Ledelse (SOL 1, 2 og 3). SOL 1 og 3 arrangeres regionalt. Tilmelding til disse kurser sker via [Evaluer.dk](#). Oplysninger om formål og indhold mv. findes på [Videreuddannelsens hjemmeside \(www.videreuddannelsen-syd.dk\)](#).

SOL 2 arrangeres af Sundhedsstyrelsen. Tilmelding og yderligere oplysninger findes på [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#) samt på Videreuddannelses hjemmeside.

Fokuserede ophold i hoveduddannelsen

Under hoveduddannelsen ligger der flg. fokuserede ophold;

- 3 dage på Neurologisk afdeling + 1 dag på Røntgenafdelingen på hhv. Vejle- og Sønderborg Sygehus. Opholdet er placeret i fase 2 eller 3. Opholdet på Neurologisk afdeling har til sigte at give kendskab til; neurologiske undersøgelser (inkl. neurofysiologiske undersøgelser) samt neurologiske lidelser med øjenmanifestationer. Opholdet på radiologisk afdeling har til sigte at give kursisten kendskab til div. neuroradiologiske undersøgelser.
- 2 dage på øjenafdelingen i Århus i fase 3. Målet med opholdet er at opnå kompetencer indenfor corneale lidelser (spec. corneatransplantation) samt diagnostik og behandling af okulære tumorer. Opholdet er placeret i det sidste år af hoveduddannelsen.

Forskning

Under hoveduddannelsesstillingen skal man gennemføre et forskningstræningsmodul. Sundhedsstyrelsens vejledning fra juni 2005 om "Den obligatoriske forskningstræning i Speciallægeuddannelsen" findes på via flg. [link](#).

Den overordnede tidsmæssige ramme, der er afsat til et forskningstræningsmodul i speciallægeuddannelsen, er tyve dage (heraf 10 dage til selvstændigt arbejde).

Den nuværende forløbsbeskrivelse for oftalmologi er;

Forskningstræning: Grundkursus 1

Placering: Fase 1

Tidramme: Tre dage (heraf en dag med eksternat og to dage med netbaseret aktivitet)

Ansvarlig: Region Syddanmark

Forskningstræning: Grundkursus 2

Placering: Fase 1

Tidramme: Fire dage (heraf en dag med eksternat og tre dage med netbaseret aktivitet)

Ansvarlig: Region Syddanmark

Oftalmologisk forskningstræning i Region Syd

Placering: Fase 1

Tidsramme: En dag (afholdes en gang årligt)

Ansvarlig: Øjenafdeling E, Odense Universitetshospital

Beskrivelse: Modulet har til formål at 1) introducere det oftalmologiske forskningsmiljø i Region Syddanmark, 2) præsentere generelle betragtninger vedr. oftalmologisk forskning, 3) redegøre for muligheder og juridiske betragtninger inden for databaseforskning, samt 4) at drøfte og planlægge påtænkte kursisters praktiske forsknings-træningsforløb.

Journal og Presentation Club

Placering: Fase 2

Tidramme: To dage (afholdes én dag to gange årligt)

Ansvarlig: Øjenafdelingen, Vejle Sygehus

Beskrivelse: De uddannelsessøgende læger trænes i kritisk litteraturanalyse samt mundtlig præsentationsteknik.

Praktisk forskningstræningsopgave

Placering: Planlægges i Fase 1 og udføres i Fase 3

Tidramme: Ti dage

Ansvarlig: Øjenafdeling E, Odense Universitetshospital, og Øjenafdelingen, Vejle Sygehus

Beskrivelse: Den praktiske forskningstræningsopgave er forankret til den afdeling, som kursisten er tilknyttet i fase 1 og 3.

Arbejdet skal munde ud i en kasuistik/ review/ originalartikel eller en klinisk databaseopgørelse. Yderligere information gives ved ansættelse i fase I.

Uddannelsessøgende læger med dokumenteret forskningserfaring i form af et gennemført ph.d-forløb eller doktordisputats kan få dispensation for deltagelse i forskningstræningsmodulet. Se yderligere på [videreuddannelsens hjemmeside](#).

4. Uddannelsesvejledning

Under ansættelsen gives der uddannelsesvejledning som anført i [målbeskrivelsen](#).

Øjenafdelingen OUH

Organisering af den lægelige videreuddannelse

Der er 1 uddannelsesansvarlige overlæger (UAO) og én uddannelseskoordinerende yngre læger (UKYL) i afdelingen.

Yngre Læger har en tillidsrepræsentant (TR), der alene dækker øjenspecialet, og som indgår i reservelægerådet. TR vælges for ca. to år ad gangen. TR deltager i de lokale samarbejdsudvalgs-møder.

Hver uddannelseslæge har en hovedvejleder, der er speciallæge. Alle hovedvejlederne i afdelingen har været på et relevant vejlederkursus.

Rammer for uddannelsesvejledning

Der afholdes introduktionssamtale i løbet af de første to uger af ansættelsen. Samtalen foregår mellem den tildelte vejleder, hoveduddannelseslægen og måske den uddannelsesansvarlige overlæge(UAO). Indholdet af samtalerne er individuelt, men følger en [fælles skabelon for OUH](#). Justeringsamtaler skemalægges for uddannelseslægen og vejlederen med ca. tre måneders interval. Samtaler kan afholdes hyppigere ved behov. Uddannelsesplaner og samtalereferater sendes i kopi til UAO.

Udarbejdelse af uddannelsesplan

Til udarbejdelse af uddannelseslægens personlige uddannelsesplan tages der udgangspunkt i det generelle uddannelsesprogram for hoveduddannelseslæger i Region Syd.

Den enkelte uddannelseslæges uddannelsesplan søges inkorporeret i det daglige arbejde af afdelingens skemalægger, der tilrettelægger arbejdsplaner efter input fra ledelsen, de uddannelsessøgende, UAO og vejlederne. Den personlige uddannelsesplan individualiseres i forhold til den uddannelsessøgendes kompetenceniveau. Det vil bl.a. sige, at eventuelle kompetencer erhvervet i tidligere ansættelser ikke behøver at generhverves. Ved vejleder-samtalerne (justerings-samtaler), rettes uddannelsesplanerne og dagsprogrammerne til, og der planlægges ambulatorier, der sikrer erhvervelse af de kompetencer, som er de næste i rækken, der skal erhverves, eller som mangler på det pågældende tidspunkt.

Uddannelsesplaner skal fremsendes og godkendes af den UAO, som ligeledes skal have en kopi af referatet fra hver vejledersamtale.

Observation, supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde

Alle læger deltager i den daglige kliniske vejledning og supervision. En rigtig stor del af instruktion, supervision og daglig klinisk vejledning sker helt konkret ved, at en mere erfaren læge ser med på uddannelseslægens patienter. Det kan i det daglige udspille sig i forbindelse med f.eks. parallelambulatorier og superviserede procedurer. Det tilstræbes, at der afsættes tid i de daglige programmer til, at uddannelseslægen kan opsøge supervision i forbindelse med udredning og behandling af patienten. I dagligdagen vil speciallægerne, når det er muligt, foretage formaliseret observation af og give feedback til de yngre læger.

Der er i hoveduddannelsesforløbet fastsat en række dage, hvor uddannelseslægen har mulighed for at følge en mere erfaren kollega. Dette kan være mhp. oplæring i et specifikt ambulatorium eller i vagtfunktionen. Det kan også være under oplæring i specifikke indgreb eller med henblik på at tilegne sig viden om specialiserede, operative indgreb.

Ved konferencerne og under vagtarbejde gives der ligeledes feedback og problemstillinger drøftes. Alle speciallæger kan godkende kompetencer inden for deres hovedfunktionsområder.

Konferencer/møder

Yngre-læge-møde:

Afholdes ca. hver 2. måned fra kl. 08:10 – 08.45. Alle uddannelsessøgende læger i afdelingen deltager.

Vejledermøder:

Alle speciallæger holder uddannelsesmøde ca. 4 gange årligt hvor bla. specifikke vejlederproblematikker tages op.

Uddannelsesmøder:

Der afholdes møde om uddannelse for alle afdelingens læger onsdag morgen flere gange årligt. Her gennemgås aktuelle uddannelsesemner i plenum.

Øjenafdelingens uddannelsesudvalg

Der er nedsat et uddannelsesudvalg i afdelingen bestående af den UAO, den UKYL samt en læge i hoveduddannelsesstilling og en læge i introduktionsstilling. Udvalget arbejder med at fremme uddannelsesmiljøet i afdelingen og mødes ca. 4 gange årligt.

Afdelingen for Øjensygdomme, Sygehus Sønderjylland, Sønderborg

Organisering af den lægelige videreuddannelse

Der er én uddannelsesansvarlige overlæge (UAO) i afdelingen.

Der er én hovedvejleder til hver uddannelseslæge.

Alle hovedvejledere har gennemført et vejlederkursus.

Rammer for uddannelsesvejledning

Introduktionssamtalen mellem hovedvejleder og hoveduddannelseslægen forgår indenfor de første 2 uger af ansættelsen.

Justeringsamtalerne afholdes skemalagt én gang i måneden.

Inden for de sidste 2 uger holdes afslutningssamtale mellem uddannelsesansvarlig overlæge og hoveduddannelseslæge.

Efter hver vejledersamtale udfærdiger den uddannelsessøgende et referat af samtalen inklusive en individuel uddannelsesplan, hvoraf en kopi skal afleveres til den uddannelsesansvarlige overlæge.

Afdelingens skemaer bruges til vejledersamtalerne.

Udarbejdelse af uddannelsesplan

Udarbejdelsen af den individuelle uddannelsesplan tager udgangspunkt i målbeskrivelsen.

Der udfærdiges en individuel uddannelsesplan ved introduktionssamtalen.

Ved de følgende samtaler kan den individuelle uddannelsesplan justeres, således at konstant sikres erhvervelse af nye kompetencer.

Vagtplanen tilrettelægges så den imødekommer den uddannelsessøgendes uddannelsesbehov.

Observation, supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde

Alle læger deltager i observation, supervision og daglig klinisk vejledning.

I ambulatoriet er der løbende observation, supervision og daglig klinisk vejledning, når en mere erfaren læge "ser med på" uddannelseslægens patienter.

Der er skemalagte operationsdage for de uddannelsessøgende. I starten opererer den uddannelsessøgende sammen med en mere erfaren kollega mhp. oplæring og supervision. Efter tilegnelse af kirurgiske kompetencer planlægges selvstændige operationsdage, hvor der stadig er mulighed for supervision ved behov.

Ved konferencer og under vagtarbejde gives der ligeledes feedback og problemstillinger drøftes.

Konferencer/møder

Hvert kvartal er der et møde mellem den uddannelsesansvarlige overlæge og de uddannelsessøgende.

5. Evaluering af den lægelige videreuddannelse

5.1 Evaluer.dk

Alle ansættelsesforløb, som den uddannelsessøgende læge deltager i, skal evalueres i det elektroniske web-baserede system www.evaluer.dk.

Bekendtgørelsen om uddannelse af speciallæger stiller krav om, at yngre lægers evalueringer af uddannelsesstederne skal offentliggøres, hvilket ligeledes sker i anonymiseret form på www.evaluer.dk.

Ved afslutningen af et delforløb vil systemet via mail eller sms minde uddannelseslægen om at evaluere det aktuelle forløb. Når der er foretaget en evaluering, vil den til afdelingen tilknyttede uddannelsesansvarlige overlæge modtage en mail med evalueringen.

Ingen andre får en kopi, så alle andre overlæger og vejledere kender ikke til evalueringen. For afdelingen er den skrevne prosatekst efter pointevalueringen oftest den mest givende og udviklende del af evalueringerne, mens pointevalueringerne mere tjener til sammenligning på tværs af afdelinger, specialer og hospitaler. Afdelingerne vil løbende anvende disse evalueringer i arbejdet på at forbedre den lægelige videreuddannelse.

5.2 Inspektorrapporter

Inspektorordningen, som kører under Sundhedsstyrelsen, er en obligatorisk ordning til kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af den lægelige videreuddannelse på uddannelsesafdelingerne på landets sygehuse. Der er udvalgt oftalmologiske inspektorer i de 3 uddannelsesregioner. Inspektorbesøget foregår mindst hvert 4. år, ved at mindst 2 inspektorer aflægger besøg på en uddannelsesafdeling. Forud for besøget udfærdiger afdelingen en selvevalueringsrapport. Med udgangspunkt i selv-evalueringsrapporten og semistrukturerede interview med relevante personalegrupper udfærdiges en inspektorrapport med forslag til indsatsområder. Indsatsområderne er inspektorernes løsningsforslag til udvikling og forbedring af uddannelsesforhold m.v. Se i øvrigt "Vejledning for inspektorordningen" på [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](http://www.sundhedsstyrelsen.dk).

5.3 Regionale specialespecifikke uddannelsesudvalg¹

Uddannelsesudvalgene for de enkelte specialer har til formål at drøfte spørgsmål om specialets videreuddannelse på samtlige uddannelsessteder i Videreuddannelsesregionen, herunder at bidrage til sikring af en ensartet høj kvalitet i den lægelige videreuddannelse på alle uddannelsessteder for specialet. Uddannelsesudvalgene drøfter derfor løbende de enkelte afdelingers evalueringer og inspektorrapporter.

¹ <http://www.videreuddannelsen-syd.dk/>

6. Nyttige kontakter

Odense

Uddannelsesansvarlig overlæge (UAO) på øjenafdelingen OUH

majbrit.lind@rsyd.dk

Uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL) på Øjenafdelingen OUH

laleh.molander@rsyd.dk

Øjenafdeling E, Odense Universitetshospital

<http://www.ouh.dk/wm359333>

Center for lægers videreuddannelse, OUH

<http://www.ouh.dk/wm353932>

Vejle

Uddannelsesansvarlig overlæge (UAO) på øjenafdelingen, Vejle Sygehus

l.camilla.Wellejus@rsyd.dk

Uddannelseskoordinerende yngre læge (UKYL) på øjenafdelingen, Vejle Sygehus

Nikolaj.Gram.Johannesen1@rsyd.dk

Øjenafdeling, Vejle Sygehus

<http://www.sygehuslillebaelt.dk/wm257732>

Sønderborg

Uddannelsesansvarlig overlæge (UAO) på øjenafdelingen, Sønderborg Sygehus

Brigitte.Wegner@rsyd.dk

Øjenafdeling, Sønderborg Sygehus

Regionale sekretariater for lægelig videreuddannelse

Videreuddannelsesregion Syd: www.videreuddannelsen-syd.dk

Videreuddannelsesregion Nord: www.videreuddannelsen-nord.dk

Videreuddannelsesregion Øst: www.laegeuddannelsen.dk

Dansk Oftalmologisk Selskabs hjemmeside

<http://www.dansk-oftalmologisk-selskab.dk/>

Oftalmologiens faglige profil:

http://www.laegeuddannelsen.dk/files/manager/oftalmologi/faglig_profil_oftalmologi_juli_12.pdf

Sundhedsstyrelsen

<http://www.sst.dk>

Andre

Foreningen af Yngre Oftalmologer: <http://www.fayo.dk>

Øjenforeningen værn om Synet: <https://ojenforeningen.dk/>

International Council of Ophthalmology, ICO: <http://www.icoph.org/>

European Society of Ophthalmology, SOE: www.soevision.org

European Academy of Ophthalmology: <http://www.eao.org/>

European Board of Ophthalmology: <http://www.ebo-online.org/>

European University Professors of Ophthalmology, EUPO: www.eupo.eu

American Academy of Ophthalmology: <http://www.aaopt.org/>

European Neuro-Ophthalmological Society: www.eunosweb.eu

European Paediatric Ophthalmological Society – EPOS: <http://www.epos-focus.org/>

Lægeforeningens karriererådgivning: <https://www.laeger.dk/karriereraadgivning-yngre-laeger>.

En hjemmeside med gratis videoer om øjensygdomme og øjenoperationer:

<http://www.eyetube.net/>